Tál - jegyespár ábrázolásával

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	51.332.1
Alkotó:	D. S.
Készítés ideje:	1764
Készítés helye:	Nagyszeben
Jelzés:	alján: D. S. monogram és Nagyszebenre utaló két, keresztbe tett kard pajzsban
Anyag:	ón
Technika:	öntött
Méretek:	átmérő: 33,6 cm magasság: 3 cm

Az óntál kerek alapformáját mestere kokillában öntéssel alakította ki, majd tovább ékesítette a felületet. A díszedény öblében jegyespár látható, kiket más és más virágfejekből kiinduló, lendületes vonalú indák, levelek és futó állatfigurák öveznek. Ez a - barokk idején is kedvelt - jellegzetesen reneszánsz motívumkincs jól alkalmazható volt a könnyen véshető ónedényeken - különösen a szerszám ide-oda mozgatásával létrehozott, zegzugos vonalakat eredményező eljárással az ún. flecheléssel. Közép-Európában az ónművesség nagy központjai a nyersanyag-lelőhelyeknek megfelelően elsősorban Dél-Németországban, a Habsburg területeken, és Csehországban alakultak ki. Hazánkban a jellegzetes centrumok a felvidéken és Erdélyben (pl. Pozsony, Lőcse, Eperjes, Kassa, Kolozsvár, Nagyszeben, Brassó, Segesvár városokban) működtek.

Az ónművesek önálló céhes szervezkedése kissé nehézkesen indult meg, az ún. "conföderált" céhek több város "kannagyártói"-t fogták össze. 1580. november 28-tól a szász városok sorából pl. többek között Nagyszeben és Segesvár is közös kiváltságos oklevelet kapott. Az ónművesek a formai megoldásokon és díszítőelemeken kívül a jegyhasználati gyakorlatot is az ötvös céhektől vették át. Előfordult azonban a különféle bélyegek összevonása, így tálunk fenekén egy pajzsformában szerepel a Nagyszebenre utaló két, keresztbe tett kard és a D.S. monogram.

A "HOCHZEIT GABE VON MIKLOS - 1764" felirat tanúsága szerint a tál esküvői ajándékként készült, amint arra tál öblében látható, virágok között álló jegyespár is utal.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fém 97.
- szerző: Weiner Piroska: *Zinngiessermarken in Ungarn. 16-19. Jahrhundert*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1978. - Nr. 30.
- Huber Richard: *Siebenbürgisch-sächsiches und anderes Zinn: Die Altzinnsammlung von Richard Huber*. Reichenberg, 1936. - Nr. 23. kép
- Hintze Erwin: *Süddeutsche Zinngiesser III. Die deutschen Zinngiesser und ihre Marken. Bd. VII*. Leipzig, 1931. - Nr. 2601.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator